

Tematikus összeállítás

KÖRNYEZETI KIHÍVÁSOK – KLÍMAPOLITIKA – INTELLIGENS VÁLASZOK

ENVIRONMENTAL CHALLENGES – CLIMATE POLICY – SMART SOLUTIONS

VENDÉGSZERKESZTŐ: KOVÁCS KÁLMÁN

BEVEZETŐ

INTRODUCTION

Kovács Kálmán¹, Bozó László²

¹PhD, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, kovacs@eit.bme.hu

²az MTA rendes tagja, Országos Meteorológiai Szolgálat

Az MTA Környezettudományi Elnöki Bizottságának két albizottsága, a *Felkészülés a Klímaváltozásra Albizottság*, valamint a *Víz és Környezet Albizottság* az elmúlt évben két, témaválasztásában egymáshoz szorosan kötődő tudományos előadóülést szervezett. Ezek keretében a felkért előadók bemutatták a legfontosabb környezeti kihívásokhoz kapcsolódó, a hazai környezetpolitikai döntéseket is megalapozó tudományos eredményeket, továbbá a legfejlettebb technológiákra épített okos megoldásokat ismertették a gazdasági élet különböző területein. Jelen tematikus gyűjteményünkben néhány, a fentiekben említett rendezvényeken elhangzott előadás írásos változatát közöljük, kiegészítve az éghajlatváltozás fenntartható agrárgazdálkodásra, valamint az egészségre és egészségügyre gyakorolt hatásainak bemutatásával. Az összeállítást a fenntartható fejlődés és a klímaváltozás globális összefüggéseinek lokális értelmezését elemző tanulmányral zárjuk.

Huszár István dolgozatában kísérletet tesz arra, hogy feltérképezze az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében létrejött Párizsi Megállapodás (2015) által a környezeti kármérséklés (mitigáció) területén hozott főbb változásokat és azok hatásait az EU, valamint Magyarország klímapolitikájára vonatkozóan. Az új irányok megértéséhez szükséges korábbi politika főbb vonalai-

nak bemutatását is tartalmazza a cikk. A nagytérségű vagy akár globális léptékű környezeti folyamatok feltárása, sokrétű ok-okozati összefüggéseinek, lehetséges káros hatásainak azonosítása és emiatt a megfelelő válaszlépések megalapozása nagy kihívást jelent a környezettudománnyal foglalkozók számára. *Faragó Tibor* tanulmányában néhány olyan jelentős környezeti probléma kapcsán tekinti át a tudományos felismerés és a politikai elismerés kritikus szakaszait, amelyek kialakulásához különböző emberi tevékenységekből eredő, növekvő mértékű környezeti kibocsátások járultak hozzá. *Jakab László és munkatársai* okosváros-megoldásokat (Smart City Solutions) mutatnak be, melyek jellemzői közé tartozik, hogy élhetőbb, környezettudatos, közösségi részvételt tartalmazó és gazdaságilag önfenntartó megoldásokat tartalmaznak, korszerű információs és kommunikációs technológiákra (ICT) felépítve. *Tánczos Lászlóné* munkája rendszerszemléletű megközelítésben vázolja fel a mobilitást körülvevő környezeti, társadalmi és gazdasági kihívásokat, és ismerteti a domináns közúti közlekedési mód kedvezőtlen külső hatásait. Áttekinti a közlekedéssel mint a gazdaság egyik fontos szolgáltató alrendszerével szemben támasztott követelményeket, elemzi a közlekedési rendszer működési feltételeit, felhívja a figyelmet a fenntarthatóság érdekében elkerülhetetlen változásokra. *Nagy János és Nagy Orsolya* egy olyan innovatív termesztéstechnológiai rendszer jövőbeni fejlesztési lehetőségét mutatják be, amely a talaj-növény kölcsönhatások sajátosságaihoz és a megváltozott – feltételezett – éghajlati környezethez egyaránt illeszkedve minimalizálja a szélsőséges aszálykárokat, biztosítva ezzel a fenntarthatóságot. Egy mindannyiunkat közvetlenül érintő összetett problémáról, a változó éghajlatnak az emberi egészségre, és az egészségügyre gyakorolt hatásairól olvashatunk *Páldy Anna és munkatársai* tollából. Jelen összeállításunkat *Buzási Attila és Szalmáné Csete Mária* dolgozatával zárjuk, akik a fenntarthatóság, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás (klímaadaptáció) elméleti összefüggéseit tárják fel.